

Bài 5

PHÁP LUẬT VÀ KỈ LUẬT

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

1. Về kiến thức

HS hiểu bản chất của pháp luật và kỉ luật, mối quan hệ giữa pháp luật và kỉ luật, lợi ích và sự cần thiết phải tự giác tuân theo những quy định của pháp luật và kỉ luật.

2. Về kĩ năng

HS biết xây dựng kế hoạch rèn luyện ý thức và thói quen kỉ luật, có kĩ năng đánh giá và tự đánh giá hành vi kỉ luật biểu hiện hàng ngày trong học tập, trong sinh hoạt ở trường, ở nhà, ngoài đường phố. Thường xuyên vận động, nhắc nhở mọi người, nhất là bạn bè thực hiện tốt những quy định của nhà trường và xã hội.

3. Về thái độ

HS có ý thức tôn trọng pháp luật và tự nguyện rèn luyện tính kỉ luật, trân trọng những người có tính kỉ luật và tuân thủ pháp luật.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

– Cần làm cho HS hiểu nội dung pháp luật, kỉ luật, sự giống nhau và khác nhau giữa pháp luật, kỉ luật, hiểu ý nghĩa của việc rèn luyện tính kỉ luật của người công dân.

+ GV cần giúp HS tìm những ví dụ thiết thực, mới, gần gũi với đời sống thường ngày để phân tích nội dung của pháp luật và kỉ luật.

+ Trọng tâm của bài là giáo dục các em ý thức tự giác tuân theo pháp luật và những quy định của trường, của cộng đồng.

– HS cần biết đánh giá thái độ, hành vi của bản thân và của người khác ; Biết lập kế hoạch rèn luyện tính kỉ luật và đánh giá kết quả rèn luyện.

2. Về phương pháp

Cần kết hợp các phương pháp dạy học với hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp. GV nên sử dụng phương pháp thảo luận, đóng vai, giải quyết tình huống, có thể sử dụng hình thức đối thoại với cán bộ quản lí và những người gương mẫu chấp hành kỉ luật và pháp luật.

3. Tài liệu và phương tiện

Ngoài SGK, SGV, GV và HS cần chuẩn bị một số trang thiết bị, phương tiện (sơ đồ, bảng biểu, tranh, ảnh...) liên quan đến nội dung bài học như :

– Một số văn bản luật...

– Bản nội quy của trường.

– Một số bài viết về tấm gương người tốt, việc tốt.

– Tư liệu về một số vụ án đã xử.

– Bảng hình, tranh, ảnh liên quan đến nội dung bài học.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

Hoạt động 1 : *Giới thiệu bài.*

Hoạt động 2 : *Khai thác nội dung những biểu hiện của pháp luật và kỉ luật qua mục Đặt vấn đề trong SGK.*

– HS đọc mục Đặt vấn đề.

- Thảo luận theo 3 ý đầu trong mục Gợi ý.
- GV chốt lại những ý đúng của từng câu, thuyết trình bổ sung về tính kỉ luật của lực lượng công an và những người điều hành pháp luật.

Hoạt động 3 : *Tìm hiểu nội dung, ý nghĩa của pháp luật và kỉ luật.*

* GV tổ chức cho HS trao đổi để làm rõ thế nào là pháp luật và kỉ luật. GV nhấn mạnh : Pháp luật là quy tắc xử sự có tính bắt buộc chung ở phạm vi rộng, do Nhà nước ban hành và được Nhà nước bảo đảm thực hiện. Còn kỉ luật là những quy định, quy ước ở một tập thể, một cộng đồng người ở phạm vi hẹp hơn.

* Về ý nghĩa của pháp luật và kỉ luật có thể thực hiện bằng hai phương pháp :

- Tổ chức cho HS thảo luận vấn đề đặt ra :
 - + Pháp luật, kỉ luật và ý nghĩa của pháp luật, kỉ luật trong đời sống xã hội và nhà trường.
 - + Ý nghĩa của kỉ luật đối với sự phát triển cá nhân và hoạt động của con người.
- Có thể nêu một ví dụ về nội quy của nhà trường : Nếu không có tiếng trống để quy định giờ học, giờ chơi, giờ tập thể dục... thì chuyện gì sẽ xảy ra trong nhà trường.

GV cần giúp HS phân tích mọi khía cạnh, cái lợi và cái hại của pháp luật, kỉ luật, so sánh cái lợi, cái hại và rút ra sự cần thiết phải có pháp luật và kỉ luật.

Hoạt động 4 : *Thảo luận về biện pháp rèn luyện tính kỉ luật đối với HS và giao nhiệm vụ về nhà chuẩn bị cho bài sau.*

- Tổ chức cho HS thảo luận :
 - + Tính kỉ luật của người HS biểu hiện như thế nào trong học tập, trong sinh hoạt hằng ngày, ở nhà và ở cộng đồng ?
 - + Biện pháp rèn luyện tính kỉ luật đối với HS như thế nào ?
- Sau khi HS thảo luận, GV cần tổng kết lại, nhấn mạnh tính kỉ luật của HS biểu hiện :
 - + Trong học tập HS phải tự giác, vượt khó, đi học đúng giờ, đều đặn, làm bài đầy đủ, không quay cóp khi kiểm tra, thi cử... HS phải biết tự kiểm tra, đánh giá việc lĩnh hội kiến thức ; tự giác lập kế hoạch tự bồi dưỡng, học hỏi để đạt mục tiêu kế hoạch học tập, không để

thầy cô, cha mẹ phải đôn đốc, phải phiền lòng vì sự chểnh mảng trong học tập của mình.

+ Thể hiện tính kỉ luật trong sinh hoạt ở cộng đồng và gia đình như : Tự giác hoàn thành những công việc được giao, có trách nhiệm đối với mọi công việc chung và với mọi người xung quanh, không bị sa ngã và bị cám dỗ bởi các tệ nạn xã hội như : cờ bạc, nghiện hút, đàn đúm vô ích, biết điều chỉnh kế hoạch cá nhân khi cần thiết.

– Những biện pháp rèn luyện tính kỉ luật như :

- + Biết tự kiểm chế, cầu thị, vượt khó, kiên trì, nỗ lực hàng ngày ;
- + Làm việc có kế hoạch ;
- + Biết thường xuyên tự kiểm tra và điều chỉnh kế hoạch ;
- + Luôn luôn biết lắng nghe ý kiến của người khác và góp ý chân tình với bạn bè, đặc biệt nghe lời cha mẹ, thầy cô giáo ;
- + Biết tự đánh giá và đánh giá những hành vi pháp luật và kỉ luật của bản thân và mọi người một cách đúng đắn ;
- + Biết theo dõi tình hình thời sự diễn ra xung quanh, biết học tập những tấm gương người tốt việc tốt và biết tránh những tác động tiêu cực ngoài xã hội.

– Giao nhiệm vụ về nhà cho HS.

Gợi ý giải bài tập

– *Bài tập 1*: Pháp luật cần cho tất cả mọi người, kể cả người có ý thức tự giác thực hiện pháp luật và kỉ luật, vì đó là những quy định để tạo ra sự thống nhất trong hoạt động – tạo ra hiệu quả, chất lượng của hoạt động xã hội.

– *Bài tập 2* : Nội quy của nhà trường, cơ quan không thể coi là pháp luật vì nó không phải do Nhà nước ban hành, và việc giám sát thực hiện không phải do cơ quan giám sát của Nhà nước.

– *Bài tập 3* : Ý kiến của Chi đội trưởng là đúng, vì Đội là một tổ chức xã hội, có những quy định để thống nhất hành động, đi họp chậm (không có lí do chính đáng) là thiếu kỉ luật Đội.

– *Bài tập 4* :

- + Tắc nghẽn giao thông có nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân thuộc về ý thức của người tham gia giao thông không đi đúng phần đường quy định...

- + Biện pháp khắc phục là mọi công dân cần chấp hành nghiêm túc và nhắc nhau cùng thực hiện ; công an điều khiển giao thông phải thực hiện nghiêm minh, đúng pháp luật về an toàn giao thông.